

Olycksutredning

Typ av olycka:	Brand i källarförråd i flerbostadshus	Diarie nr:	2010000777
Objekt och orsak:	A1b4	Insatsrapport nr:	201000681
Förlopp:	A6B6C2	Utredare:	ME
Datum och tid:	2010-12-01, kl:15:03		

Enligt 3 kap 10 § i Lagen om skydd mot olyckor skall kommunen se till att alla olyckor som föranlett räddningsinsats utreds i skäligen omfattning. Detta för att klarlägga orsakerna till olyckan och olycksförloppet. Syftet med att utreda dessa olyckor är inte att skuldbelägga någon utan att hitta säkerhetsbrister av olika slag. Genom att åtgärda dessa brister bör antingen sannolikheten eller konsekvensen för liknande olyckor minska.

Brand i källare i flerbostadshus

Inledning

Den 1/12-2010 larmades Räddningstjänsten Västra Blekinge till en brand i en källare i ett flerbostadshus. Branden hade startat i ett lägenhetsförråd i källaren. Brandgaser spred sig till trapphuset men ingen person skadades av röken. Räddningstjänsten släckte snabbt ner branden och ventilerade trapphusen.

Bakgrund

Enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor 3 kap. 10§, ska kommunen se till att olyckor undersöks i skäligen omfattning. Detta för att klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet samt hur insatsen genomförts.

Branden på Ingenjörsgatan i Olofström utreds med fördjupad metod eftersom risken för personskador var överhängande.

Syfte

Syftet med utredningen är att klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet samt till viss del även räddningstjänstens insats. Utredningen ska vidare mynna ut i förslag till åtgärder i syfte att förebygga och förhindra en liknande olycka. Erfarenheterna och förslagen till åtgärder ska förmedlas till den/de aktörer som berörs.

Metod

En olycksutredningsprocess genomförs i tre faser:

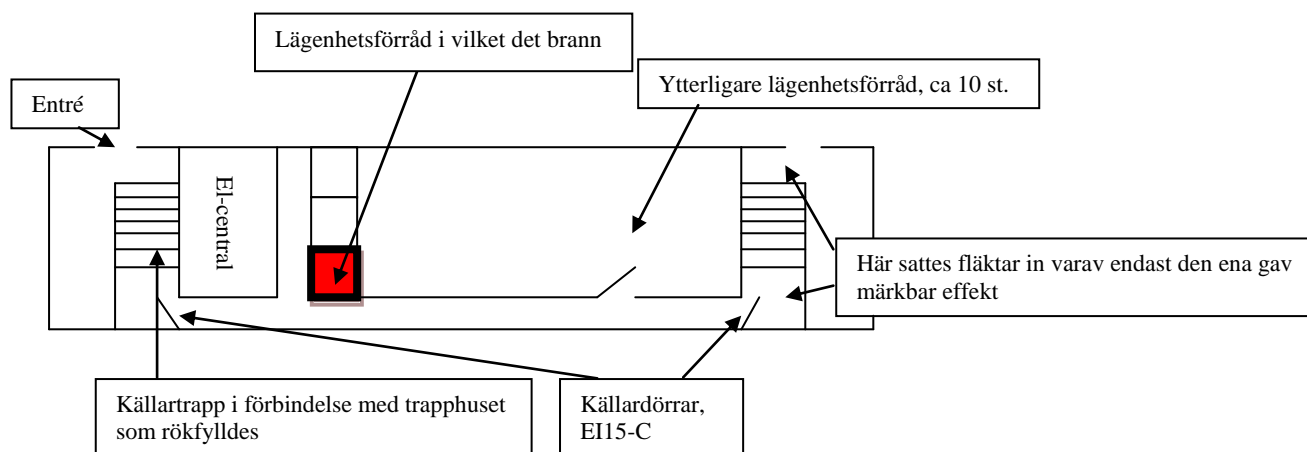
- Datainsamling
- Analys
- Åtgärdsförslag

Datainsamling har skett genom intervjuer med fastighetsägare och räddningstjänstpersonal samt genom brandplatsundersökning tillsammans med polisens tekniker.

Analysen resulterar i ett antal förslag till åtgärder som berör en eller flera aktörer. Dessa förslag kommer att delges respektive aktör.

Områdesspecifik information

Branden inträffade i en källare i ett flerbostadshus i ett kvarter med flera flerbostadshus. Husen är byggda 1959-1960. Lägenheterna i flerbostadshusen är hyresrätter och husen ägs av Olofström förvaltnings AB. Källaren i vilken det brann sammanbinder två trappuppgångar men är avskild mot varje trapphus med en dörr, troligen i motsvarande klass EI15-C. Nedan visas en schematisk skiss över källaren.

Taket i källaren består träullsplattor. Träullsplattor klassas som tändskyddande beklädnad. Bredvid lägenhetsförrådet som brann, finns ytterligare två lägenhetsförråd samt en el-central (i egen brandcell). Ca 5 meter från förrådet finns en dörr in till ett utrymme med ytterligare lägenhetsförråd. Dörren till dessa förråd är troligen klassad i motsvarande klass EI15.

Händelseförlopp

Omfattning vid upptäckt

En granne befann sig i trappuppgången då han kände stark röklukt. Han larmade SOS via 112.

Omfattning vid ankomst

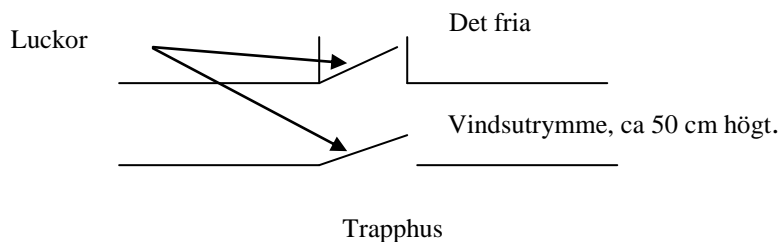
Vid Räddningstjänstens framkomst kunde man konstatera att brandgaserna i trapphuset kom från källaren. Rökdykare öppnade källardörren med en nyckel som fastighetsskötaren var behjälplig med. Källaren var rökfylld men initialt kunde ingen brand hittas.

Räddningstjänstens insats

Rökdykarna sökte igenom hela korridoren i källaren, bort till dörren som vetter mot nästa trapphus (se bild ovan). De öppnade dörren och vände sedan tillbaka för att försöka lokalisera branden. På vägen tillbaka möttes de av brand i ett förråd, vilken de släckte ner.

Räddningstjänsten kunde snabbt konstatera att det enbart fanns två personer kvar i en lägenhet på andra våningen i det rökfyllda trapphuset. Dessa informerades om att stanna kvar i lägenheten till dess att trapphuset hade ventilerats. Trapphuset ventilerades genom att öppna upp två små luckor högst upp i trapphuset. Den första luckan skiljde trapphus från vind och den andra vind från det fria (se bild nedan). I trapphuset fanns även fönster som öppnades i syfte att ventilerar ut röken. Fläkt sattes i källartrappen vid det andra trapphuset (som inte var rökfull) i syfte att trycka ut röken från källaren och vidare ut i det rökfyllda trapphuset. Initialt gav detta dålig effekt. När man satte in ytterligare en fläkt i

det icke rökfyllda trapphuset, i riktning mot källaren, ökade effekten avsevärt och både källaren och trapphuset tömdes på rök snabbt (se schematisk skiss på ovanstående sida).

Vid ett senare tillfälle, när insatsen var avslutad och restvärdesräddningen pågick, konstaterades att det fortfarande kom rök från innertaket i källaren. IR-kamera användes för att kontrollera temperaturen i taket, vilken mätte hela 200°C. Räddningstjänsten fick lämna delar av träullsplattorna och lägga på ytterligare vatten. Senare under kvällen (ca 22:00) besökte styrkeledaren i Olofström platsen för att kontrollera att temperaturen i taket var normal.

I övrigt gick räddningsinsatsen bra. Följande lyfts upp som positivt:

- Hävare fanns uppställd i ett tidigt skede i syfte att kunna ta ner människor från balkongerna om det skulle behövas.
- Brandposter fanns alldeles i närheten.

Skadeomfattning

Brandskadorna var koncentrerade till förrådet i vilket det brann samt till det intilliggande förrådet. Hela källaren samt trapphuset (närmast branden) rökskadades.

Räddningstjänsten kunde också konstatera att träullsplattorna i taket hade blivit rejält skadade. Vid upphettningen har delar av plattorna trillat ner på golvet i källaren. Stora kratrar kunde ses i taket efter branden.

Spridningsrisk

Spridning av brandgaser skedde till trapphus. Viss rökspridning skedde också till en lägenhet på våning 2. Troligt är att röken spridit sig till denna lägenhet på grund av otätheter i dörren alternativt att dörren under någon kortare tid har varit öppen mot trapphuset. Vanligen sprids brandgaser via ventilationssystemet i flerbostadshus. Spridning via ventilationssystemet kan dock uteslutas i detta fall eftersom ventilationssystemet var ett S-system. Dock förelåg risk för spridning av brandgaser till samtliga lägenheter in trapphuset pga. otätheter i dörrarna.

Räddningstjänsten Västra Blekinges erfarenheter av tidigare liknande bränder talar för att det fanns risk för brandspridning till lägenheterna ovanför källarplanet. Vid en källarbrand i ett flerbostadshus 2005 uppstod brandspridningen till lägenheten ovanför källaren eftersom branden fått det skyddande lagret av betongen kring avloppsrören att trilla bort. Detta ledde till att avloppsrören brann av och branden spred sig via avloppet och upp till toaletten i lägenheten ovanför. Toaletten fick brand- och rökskador. Tiden det tog för branden att sprida sig denna väg var ca 1,5 timmar.

Undersökning

Omständigheter

Undersökning av brandplatsen genomfördes av undertecknad tillsammans med polisens tekniker, 2010-12-02.

Primärbrandplats

Primärbrandplatsen kan utan tveksamheter bestämmas till lägenhetsförrådet enligt bilden på föregående sida.

Brandorsak

Branden är med all sannolikhet anlagd.

Diskussion, slutsats och åtgärdsförslag

Denna utredning tillsammans med andra utredningar som Räddningstjänsten gjort vid bränder i källare i flerbostadshus visar på att röken lätt sprider sig från källaren och upp i trapphusen. Detta tyder på att integriteten (tätheten) hos dörrarna är dålig. Trapphusen utgör den viktigaste utrymningsvägen från lägenheterna och således är det av stor betydelse att trapphusen hålls fria från rök så länge som möjligt. **Räddningstjänsten föreslår därför att fastighetsägaren ser över samtliga dörrar mellan trapphus och källare och tätar dessa där behov finns. I vissa fall kan det vara befogat att byta dörrarna.**

De luckor som användes för ventilering av brandgaserna i trapphuset är inga brandgasluckor och ska inte användas i detta syfte. Mellan luckorna finns ett ca 50 cm. högt vindsutrymme och vid ventilering genom dessa föreligger stor risk att brandgaser sprider sig i vindsutrymmet. I ”öppna” trapphus, dvs. trapphus som har fönster finns aldrig någon lucka som är avsedd för brandgasventilering. Räddningstjänsten bör informera samtliga befäl inom organisationen om problemet. Lämpligen görs detta genom information på lönebaksidan.

Räddningstjänsten bör kontrollera att övertrycksfläkten på släckbil 501 ger önskvärd effekt. Räddningstjänstpersonal upplevde att fläkten på bil 301 var betydligt mer effektiv än fläkten på bil 501. Eventuellt kan problemet bero på dålig placering av fläkten.

Erfarenhetsåterföring

Olycksutredningen kommer att översändas till följande aktörer:

- Olofströms förvaltnings AB
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Utredningen kommer att publiceras på Räddningstjänstens hemsida

Foto

Dörren mellan trapphuset och källaren.

Källarkorridoren med primärbrandplatsen till vänster.

Resterna av en TV som fanns i förrådet.

Källarförrådet var uppskattningsvis 2-3 m².

Vattenrören i taken var brandskadade. På bilden ses även resterna av träullsplattorna..